

Recensie de Volkskrant ★★★ BV Vastgoed

‘BV Vastgoed’, over de doorgesnoven vastgoedwereld, weet niet echt meer te shockeren

De satire van *BV Vastgoed*, het toneelstuk uit de jaren tachtig, is grotendeels uitgewerkt. Wel wordt er sterk geacteerd; Wendell Jaspers is even geestig als verschrikkelijk.

Wendell Jaspers en Mark Rietman in het toneelstuk 'BV Vastgoed' Ben van Duin

De zeven acteurs van Toneelgroep Maastricht die David Mamets moderne klassieker *BV Vastgoed* (*Glengarry Glen Ross*) spelen, beginnen hun voorstelling als een parodie op *De verleiders*. Voor op het podium en keurig op een rij geven zij een toelichting op het stuk en de schrijver, waarom hij het in 1982 schreef als aanklacht tegen het oprukkende neokapitalisme, en we worden bijgepraat over de politieke en economische situatie destijds, met Thatcher, Reagan en onze eigen VVD-coryfee Annemarie Jorritsma. Aan het publiek wordt gevraagd wie een koophuis heeft (veel), en wie een koophuis heeft en onder de 30 is (weinig). Tussendoor maken de spelers onderling goeie grappen ('Mark Rietman: de Al Pacino van het Nederlandse toneel').

Dan pas begint de voorstelling zelf, en eerlijk gezegd valt dat, na die originele introductie, niet mee. De eerste scènes, waarin de medewerkers van het vastgoedbedrijf worden geïntroduceerd, zijn nogal lang uitgesponnen. Zij likken met veel verbaal geweld naar boven en trappen even hard naar beneden. Ambitieuze zijn ze, tot op het bot – vaak tegen wil en dank zijn ze de pionnen in de keiharde wereld van vastgoed en speculatie.

Opgefokte haantjes

Grofgebekt zijn ze ook, dat was destijds waarom Mamets stuk zo vaak werd gespeeld, en ook verfilmd. In de bewerking van Jibbe Willems is *BV Vastgoed* naar Nederland gehaald, maar het stuk lijkt niet echt meer te shockeren. Al die opgefokte, doorgesnoven haantjes (m/v/x) bij elkaar hebben nu iets pathetisch. Dat een paar rollen nu ook door vrouwen worden gespeeld, kan niet verhullen dat de kracht van de satire is uitgewerkt.

In het slimme decor hangen de portretten van de vastgoedontwikkelaars – langzaam verandert hun beeltenis in die van een aap. Gaandeweg heeft Michel Sluysmans gelukkig een flink tempo in de voorstelling gebracht, en blijkt hij eens te meer een begenadigd acteursregisseur. Rogier in 't Hout en Mark Rietman kunnen uitpakken met hun patsverige én wanhopige personages. Mooi ook hoe consequent stoïcijn Hanne Arendzen de baas van het spul speelt. Soms kun je grinniken om hoe ontstellend plat er nu weer wordt gescholden, maar het blijven eendimensionale bullebakken.

In die zin, en ook qua acteursgeweld, is *BV Vastgoed* zonder enige twijfel de voorstelling van Wendell Jaspers. Zij maakt van haar rol als een van de vennoten een ware performance van gekonkel, chantage, manipulatie en onmacht. Ze zet heel haar lichaam in met sterk fysiek spel, dendert over het toneel, is even geestig als verschrikkelijk, lachwekkend en sneu. Jaspers kan in haar rol zelfs een beleggingsplan sexy maken.

'God, Jezus, wat heb ik een hekel aan deze wereld!', is een van de laatste zinnen die we horen. Dat vat de hele boel wel zo'n beetje samen, ja.